

בעניין:

1. [REDACTED]

2. הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל
באמצעות ב"כ עו"ד אפרת ברגמן-ספיר ו/או
עו"ד מאיסא אבו סאלח-אבו עכר ו/או עו"ד
חליל זאהר ו/או עו"ד נועה לוי ואחרים
מהוועד הציבורי נגד עינויים בישראל
ת"ד 4634, ירושלים 91046
טל': 02-6429825; פקס': 02-6432847

העותרים

- נ ג ד -

1. היועץ המשפטי לממשלה
2. הממונה על המבת"ן
3. ראשת המבת"ן
4. חוקרי שירות הביטחון הכללי שאישרו והשתתפו בחקירתו של

העותר 1

על-ידי פרקליטות המדינה
רח' צלאח-א-דין 29, ירושלים 91010
טל': 02-6466591 פקס: 02-6466555

המשיבים

תגובה מטעם העותרים להודעת עדכון מטעם המשיבים

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 16.2.2016, מובאת בזאת תגובת העותרים להודעת עדכון מטעם פרקליטות המדינה שהוגשה ביום 14.2.2016.

א. העתירה והשתלשלות העניינים עד כה

1. עתירה זו הוגשה בנובמבר 2014 בעניינו של העותר 1 אשר נחקר ע"י חוקרי שבי"כ בחודשים ספטמבר-אוקטובר 2012. במהלך חקירתו השתמשו החוקרים, עפ"י החשד, באמצעי חקירה המהווים עינויים. לאור זאת כבר ביום 2.4.2013 הוגשה תלונה למשיב 1 בדרישה כי תיפתח חקירה פלילית נגד החוקרים המעורבים. משלא התקבלה תשובה לתלונה בחלוף 18 חודשים, הוגשה העתירה דנן.

2. בעתירה נתבקשו שני סעדים השזורים זה בזה. סעד פרטני, לפיו מתבקש המשיב 1 להורות על פתיחה בחקירה פלילית כנגד חוקריו של העותר; וסעד עקרוני, ביטול ההנחיות הפנימיות בשבי"כ בנוגע למערכת ההתייעצויות והאישורים בארגון בנסיבות של צורך, וכן ביטול חלקים ממסמך הנחיות היועמ"ש משנת 1999, המכשירים את אותן הנחיות פנימיות. ההנחיות האלו, הן שהובילו, לטענת העותרים, לנקיטה באמצעי חקירה פסולים, המהווים עינויים, כלפי העותר 1.

3. ביום 11.11.2014 התקיים דיון ראשון בעתירה, לאחריו החליט בימ"ש הנכבד כי המשיבים יגישו הודעה מעדכנת תוך 3 חודשים. בהודעה עדכנו המשיבים בסטטוס הטיפול בתלונתו של העותר, וממנו עולה כי הבדיקה המקדמית טרם הסתיימה, ולמעשה אין צפי מוחשי לסיומה.
4. ויודגש, הגם שחלה התקדמות כלשהי בהליכי הבדיקה המקדמית, הרי שצפי ממשי לסיומה - אין. האמור בהודעה כי: "בכוונת הממונה על המבת"ן בפרקליטות המדינה להידרש לבדיקת ההמלצות בעניינו של העותר במהלך התקופה הקרובה" הינו עמום ולא מבטיח מהו פרק הזמן בו תשלים המשיבה 2 את בחינת ההמלצות. יתר על כן, גם בסיום בחינת ההמלצות ע"י המשיבה 2, תובא ההחלטה בתלונה להכרעת המשיב 1. בהודעת המשיבים לא נאמר מהו פרק הזמן שיידרש למשיב 1 להכריע בתלונה וקיים חשש שיארך זמן מה. במקרה שתחליט המשיבה 2 כי נדרשת השלמת בדיקה, הרי שתוחזר התלונה למשיבה 3, או אז ניתן לצפות כי תימשך הבדיקה המקדמית זמן רב עוד יותר.
5. החשש כי הליכי הבדיקה המקדמית ימשכו עוד זמן מה, אינו חשש בעלמא, והוא נעוץ, למרבה הצער, בניסיון העותר 2 בהגשת תלונות למשיבים בשמם של קורבנות עינויים. ניסיון זה מלמד כי גם במקרים שבהם התחייבו המשיבים בפני בית המשפט הנכבד על השלמת הבדיקה המקדמית תוך זמן קצר, נמשכים ההליכים עוד זמן ממושך. (ראו למשל הימשכות הליכי הבדיקה המקדמית בעניין פלוני בעתירה תלויה ועומדת בבג"ץ 2268/13 בו ניתן לאחרונה צו על תנאי חלקי, וכן הימשכות הליכי הבדיקה מקדמית בעניין העותרות בבג"ץ 8899/13 אשר הסתיים אך לאחרונה).
6. חשוב לציין, הימשכות הליכי הבדיקה המקדמית, ובעניינינו **35 חודשים!** מאז הגשת התלונה, אינו עניין של מה בכך, והוא עלול לסכל אפשרות לביצוע חקירה פלילית אפקטיבית כנדרש על-פי כללי המשפט המנהלי ולפי הוראות המשפט הבינלאומי, אשר קובעות מפורשות חובה לחקור בצורה אפקטיבית ומהירה חשדות לעינויים. והכל כמפורט בפסקאות 45-87 לכתב העתירה.
7. יתרה מכך, עמדת העותרים הינה כי בעניינו של העותר 1 **כלל לא נדרשת בדיקה מקדמית**, וזאת משום שתלונת העותר נשענת על ממצאים חיצוניים, הכוללים קביעה שיפוטית ומספר חומרים רפואיים. ממצאים אלו מהווים, לטענת העותרים, תשתית ראיתית מספיקה לפתיחה בחקירה פלילית אף ללא בדיקה מקדמית כלל.
8. מכל מקום, בנקודת זמן זו, בה טרם התקבלה תשובה לתלונת העותר בחלוף קרוב ל-3 שנים מיום הגשת התלונה, ובחלוף 15 חודשים ממועד הגשת העתירה, אי מתן תשובה שקולה לגניזת התלונה. משכך, מתחדד הצורך בהוצאת צו על תנאי לסעד הראשון המבוקש בעתירה.
- ב. הדרישה לביטול הנחיות הפנימיות בשב"כ וביטול חלקים ממסמך הנחיות היועמ"ש (חקירות שב"כ והגנת צורך) משנת 1999, והרלבנטיות לעתירה דנן:

9. בתגובתם המקדמית לעתירה, מבלי להתייחס לעניינו של העותר 1, מודים המשיבים כי קיימות הנחיות פנימיות בשב"כ המסדירות את האופן בו מתבצעות התייעצויות בין חוקרים לבין דרגים בכירים בארגון, באותם מקרים בהם נתקיימו לכאורה התנאים שבבסיס הגנת הצורך (ראו סעיפים 38-41 לתגובה המקדמית). כאמור לעיל, הסעד השני, המבוקש בעתירה דנן, הינו ביטול אותן הנחיות בשל היותן מנוגדות לאיסור המוחלט במשפט הבינלאומי על עינויים והתעללות, וסותרות את האמור בבג"ץ 5100/94 הוועד הציבורי נגד עינויים נ' ממשלת ישראל.

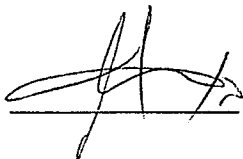
10. תקיפת חוקיות ההנחיות הפנימית נעשית במסגרת עניינו הפרטני של העותר 1, כיוון שבעטין נעשה שימוש בשיטות חקירה אסורות בחקירתו של העותר. נבקש להבהיר, חקירת העותר כללה, לטענת העותרים, שימוש באמצעי חקירה פיזיים. בנוסף, פרפראזה שהגיעה לידי ב"כ העותרים לאחרונה, מלמדת כי בחקירתו של העותר אכן נעשה שימוש ב"אמצעים מיוחדים". העתק מפרפראזת החקירה מצ"ב לתגובה זו ומסומן נספח א'.

11. כמו כן במהלך החקירה נאמר לעותר מצד חוקריו, כי ממתניס לאישור הדרגים הגבוהים לצורך העברתו "לחקירה צבאית" (ראו סעיף 14 לכתב העתירה). חקירה, שגם על-פי הפרפראזה, אכן התרחשה בסופו של דבר.

12. מן האמור לעיל עולה, כי עניינו של העותר 1 מספק את המסגרת הראויה לבחינת עצם חוקיותן של ההנחיות. בבחינת למעלה מן הצורך יצוין, כי סיום הליכי הבדיקה המקדמית בעניינו של העותר אינו דרוש לשם בחינת חוקיות מערכת האישורים וההתייעצויות בשב"כ, שכן גם אם תקבע הבדיקה המקדמית כי נתקיימו נסיבות של צורך במקרה דנן וגם אם לאו, עצם קיום מערך התייעצויות מנוגד, לשיטת העותרים, לפסיקת בג"ץ, ובפועל מהווה מתן אישור לביצוע עבירות פליליות חמורות.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש בסעדים 1-2 לעתירה.

היום: 2.3.2016

אפרת ברגמן-ספיר, עו"ד

ב"כ העותרים